

ЗВІТ

за результатами оцінювання стану впровадження інструментів місцевої демократії в органах місцевого самоврядування Горішньоплавнівської міської об'єднаної територіальної громади (Індекс демократичності міст)

Документ розроблено за підтримки проекту міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (Проект ПРОМІС), який впроваджує Федерація канадських муніципалітетів (ФКМ) за фінансової підтримки Міністерства міжнародних справ Канади. Зміст документу є виключною думкою авторів та не обов'язково відображає офіційну позицію Міністерства міжнародних справ Канади.

Проект ПРОМІС спрямовано на зміцнення муніципального сектору в Україні, впровадження ефективного демократичного управління та прискорення економічного розвитку шляхом підвищення спроможності українських міст у сфері демократизації врядування та місцевого економічного розвитку; створення сприятливого середовища для розвитку малого та середнього бізнесу; підтримки процесу децентралізації та інтегрованого планування розвитку на місцевому, регіональному та національному рівнях.

Зміст

1. ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС ПРОВЕДЕНОГО ОЦІНЮВАННЯ СТАНУ МІСЦЕВОЇ ДЕМОКРАТІЇ	3
2. УЗАГАЛЬНЕНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗВИТКУ МІСЦЕВОЇ ДЕМОКРАТІЇ.....	4
3. РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	5
3.1. Залучення мешканців до планування та ухвалення рішень органами місцевого самоврядування Горішньоплавнівської міської об'єднаної територіальної громади	5
3.2. Прозорість діяльності органів місцевого самоврядування Горішньоплавнівської міської об'єднаної територіальної громади	15
3.3. Підзвітність органів і посадових осіб місцевого самоврядування	21
4. ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА РОЗВИТКУ МІСЦЕВОЇ ДЕМОКРАТІЇ ГОРІШНЬОПЛАВНІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	24
ДОДАТОК 1. МЕТОДОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ СТАНУ МІСЦЕВОЇ ДЕМОКРАТІЇ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	32

1. Загальний опис проведеного оцінювання стану місцевої демократії

Протягом листопада – грудня 2019 року відбувався моніторинг правового регулювання інструментів місцевої демократії в органах місцевого самоврядування в Горішньоплавнівській міській об'єднаній територіальній громаді. Аналіз здійснювався відповідно до методики Проекту «ПРОМІС». Було здійснено аналіз 22 інструментів місцевої демократії (190 індикаторів) та 12 рішень Горішньоплавнівської міської ради, які регулюють питання механізмів залучення мешканців до розробки та прийняття рішень органами місцевого самоврядування, прозорості діяльності ОМС, а також підзвітності посадових осіб місцевого самоврядування (методика дослідження в додатку).

Під час дослідження аналізувалися рішення Горішньоплавнівської міської ради та інформація розміщена на офіційному сайті міської ради. З 22¹ потенційно можливих нормативно-правових актів Горішньоплавнівської міської ради, що регулюють питання громадської участі було ідентифіковано 12 рішень:

1. Статут Горішньоплавнівської об'єднаної територіальної громади Полтавської області від 21.05.2019 р.
2. Положення про місцеві ініціативи у Горішньоплавнівській об'єднаній територіальній громаді Полтавської області від 21 травня 2019 року.
3. Тимчасове Положення «Про громадські слухання у Горішньоплавнівській об'єднаній територіальній громаді Полтавської області» від 21.05.2019 року
4. Положення про порядок розгляду електронних петицій, адресованих Горішньоплавнівській міській раді від 16.08.2016 року
5. Положення про запровадження бюджетування за участі громадськості (Бюджет участі) міста Горішні Плавні від 06.03.2018 року
6. Положення про орган самоорганізації населення «Комітет мікрорайонів приватної забудови «Тріада-21» від 28.02.2017 року №65
7. Рішення виконавчого комітету Горішньоплавнівської міської ради «Про затвердження складу комісій, комітетів та рад виконавчого комітету Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області сьомого скликання та положень про них у новій редакції» від 28.02.2017 року №66
8. Регламент Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області від 21.05.2019 року
9. Регламент виконавчого комітету Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області 28.05.2019 року № 193
10. Положення про постійні комісії Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області від 23.01.2018 р.
11. Розпорядження міського голови «Про забезпечення реалізації та гарантування конституційного права громадян на звернення до керівництва виконавчого комітету Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області від 20.09.2018 року № 265-р
12. Рішення міської ради «Про звітування депутатів Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області перед виборцями» від 15.10.2019 року

¹ Під час дослідження було проаналізовано 22 інструмент місцевої демократії. В той же час, цілковите впровадження деяких інструментів, потребує ухвалення більше одного рішення міської ради, як наприклад інструмент «Підтримка та розвиток діяльності органів самоорганізації населення». Водночас інші інструменти не потребують ухвалення окремого рішення, щодо його впровадження, або одне рішення міської ради може регулювати два і більше інструменти місцевої демократії, як наприклад: «Інтерактивність веб-сайту міської ради», «Он-лайн трансляція засідань органів місцевого самоврядування», «Відкрите звітування про виконання бюджетних коштів», «Статут територіальної громади».

2. Узагальнені рекомендації щодо розвитку місцевої демократії

Горішньоплавнівській міській раді необхідно ухвалити рішення, які пов'язані з розвитком місцевої демократії, а саме Положення про загальні збори громадян за місцем проживання (частково регулюється Статут громади), Положення про публічні консультації, Положення про електронні консультації, Бюджетний регламент міської ради з нормами щодо проведення консультації на процесі формування місцевого бюджету та порядку звітування, Положення «Про створення та діяльність ОСН на території громади», Рішення ради «Про делегування повноважень та перелік повноважень органів самоорганізації населення», Програма підтримки ОСН (якою встановлено заробітну плату штатним працівникам ОСН, співфінансування проектів міською радою та ОСНом щодо покращення території), Програма з розвитку громадянського суспільства та громадської участі, Положення про звітування міського голови, депутатів та виконавчих органів міської ради, Порядок проведення громадської експертизи діяльності виконавчих органів міської ради.

1. Інструменти місцевої демократії в ОМС щодо залучення мешканців до планування та ухвалення рішень ОМС

За результатами дослідження відповідають практикам доброго врядування та національному законодавству такі інструменти: Статут територіальної громади, Громадські слухання, Електронні петиції, Громадський бюджет, Інтерактивність веб-сайту міської ради.

Містять ускладнення або недостатнє регулювання такі інструменти: Місцеві ініціативи, Загальні збори громадян за місцем проживання, Консультації з громадськістю (публічні та електронні), Нормативно-правові акти міської ради спрямовані на розвиток та діяльність ОСН в територіальній громаді, Консультативно-дорадчі органи, Залучення мешканців до формування місцевого бюджету / Бюджетний регламент. Взагалі Відсутня процедура Консультацій з громадськістю (публічні та електронні), а також Програма з розвитку громадянського суспільства та громадської участі.

2. Інструменти місцевої демократії в ОМС щодо прозорості діяльності ОМС:

Якісно врегульоване Розміщення на офіційному веб-сайті основних актів міської ради, що регламентують роботу місцевого самоврядування та розвиток громади, Регламент міської ради, Положення про постійні депутатські комісії.

Містять ускладнення або недостатнє регулювання наступні інструменти: Он-лайн трансляція засідань органів місцевого самоврядування, а саме процедури відкритості інформації про роботу міської ради і процедури прозорості роботи депутатів міської ради, в частині прозорості роботи, Регламент виконавчого комітету в частині прозорості роботи, Інформація про прийом мешканців в органах місцевого самоврядування.

3. Інструменти місцевої демократії в ОМС щодо підзвітності органів і посадових осіб місцевого самоврядування

Відсутнє чітке регулювання Звітування міського голови і депутатів міської ради, але з'явилися тимчасові позитивні напрацювання в цьому напрямку.

Містять ускладнення або недостатнє регулювання такі інструменти: Відкрите звітування про виконання бюджетних коштів, Громадська експертиза діяльності виконавчих органів міської ради.

Обов'язкового покращення потребують такі інструменти:

- Місцеві ініціативи та громадські слухання
- Консультації з громадськістю (публічні та електронні)
- Залучення мешканців до формування місцевого бюджету / Бюджетний регламент
- Регламент виконавчого комітету міської ради
- Програма надання фінансової підтримки інститутам громадянського суспільства
- Програми спрямовані на розвиток та діяльність ОСН
- Порядок проведення громадської експертизи діяльності виконавчих органів міської ради

3. Результати аналізу та рекомендації

3.1. Залучення мешканців до планування та ухвалення рішень органами місцевого самоврядування Горішньоплавнівської міської об'єднаної територіальної громади

Конституція України, Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закон України «Про звернення громадян» і інші закони гарантують право громадян на участь у виробленні муніципальних рішень і політик. Закон встановлює що саме місцева рада має запровадити чітку процедуру реалізації права на участь. В цьому розділі ми проаналізуємо чи існують в Горішньоплавнівській міській територіальній громаді і наскільки дієві такі інструменти громадської участі: громадські слухання, місцеві ініціативи, загальні збори мешканців, публічні консультації, електронні петиції, громадський бюджет, консультативно-дорадчі органи і органи самоорганізації населення, інтерактивний сайт міської ради і механізми залучення громадян до планування міського бюджету.

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» гарантує громадянам право на громадські слухання (ст. 13), право подавати проект рішення на розгляд місцевої ради в порядку місцевої ініціативи (ст.9), проводити загальні збори мешканців (ст.8), створювати органи самоорганізації населення (ст.14) та інші форми участі у виробленні рішень. Одночасно закон говорить що детальну процедуру реалізації вказаних прав має визначити місцева рада.

Саме наявність цих процедур дають можливість мешканцям громади бути щоденними партнерами і помічниками органам місцевого самоврядування задля розвитку рідного міста. Участь громадян є ключовим елементом у забезпеченні легітимності рішення органів місцевого самоврядування. Другим ключовим аргументом є той факт, що тільки тісна взаємодія з громадянами допомагає владі виробити оптимальні шляхи для самовдосконалення та покращення якості своєї роботи. І, нарешті, участь громадян має суттєву цінність для розвитку локальної ідентичності, належності до певної спільноти.

1.1. Статут територіальної громади

Правове регулювання:

- **Статут Горішньоплавнівської об'єднаної територіальної громади Полтавської області від 21.05.2019 р.**

Статут визначає широкий перелік форм участі членів територіальної громади у здійсненні місцевого самоврядування, серед яких: загальні збори громадян за місцем проживання; колективні та індивідуальні звернення жителів до органів і посадових осіб місцевого самоврядування; громадські слухання; місцеві ініціативи; участь у роботі органів місцевого самоврядування, органів самоорганізації населення та робота на виборних посадах місцевого самоврядування; участь у громадській раді при міській раді; громадське обговорення проектів актів міської ради та її виконавчого комітету, а саме проекти планів економічного і соціального розвитку територіальної громади, міського бюджету, цільових програм; членство в комісіях, які утворюються на громадських засадах; участь у роботі фахових комітетів, що створюються за рішенням виконавчого комітету міської ради; участь у проведенні громадських експертиз проектів рішень міської ради; участь у масових акціях; виконання на громадських засадах робіт по благоустрою території громади; надання матеріальної і фінансової допомоги місцевому самоврядуванню у формі добровільних пожертв, внесків; інші форми, не заборонені законом.

Відсутні обмеження для мешканців щодо участі в засіданнях міської ради, постійних депутатських комісіях та виконавчого комітету.

Розділ IV визначає загальні положення, порядок формування, об'єм повноважень, а також членство в громадських радах при міській раді.

Розділ V визначає загальні засади організації і діяльності, порядок створення та повноваження органів самоорганізації населення.

В той же час, Статутом не передбачено норми щодо прозорості та відкритості діяльності міської ради. Стаття 2.9.2. хоч і визначає можливість проведення громадського обговорення щодо проектів планів економічного і соціального розвитку територіальної громади, міського бюджету, цільових програм територіального розвитку, а не вказує на обов'язковість проведення таких заходів.

Відповідно до критеріїв оцінювання, зазначених в Методології й Таблиці 2 розділ 1.1, підготовлено рекомендації щодо покращення правового регулювання інструментів місцевої демократії в Статуті міста.

Рекомендації:

- *Доповнити Статут розділом щодо відкритості та прозорості міської ради з такими нормами: загальні засади відкритості (засідання є відкриті) та прозорості (трансляція засідань), загальні засади функціонування офіційного веб-сайту міської ради, перелік обов'язкової інформації, що розміщується на офіційному веб-сайті.*
- *Визначити право членів територіальної громади на доступ до засідань ради та її виконавчих органів без будь-яких обмежень.*
- *Передбачити обов'язок проводити громадські обговорення щодо проекту бюджету міста.*

1.2. Місцеві ініціативи

Правове регулювання:

- **Положення про місцеві ініціативи у Горішньоплавнівській об'єднаній територіальній громаді Полтавської області від 21 травня 2019 року**

Право мешканців на внесення місцевої ініціативи на розгляд засідання міської ради носить декларативний характер та потребує покращення. Порядок внесення місцевої ініціативи заблоковано одною з найбільшою кількістю підписів в Україні (10% членів Горішньоплавнівської ОТГ) на її підтримку мешканцями громади, а також коротким строком для їх збору.

Також процес внесення місцевої ініціативи ускладнено двоетапністю. Спочатку ініціативна група повинна зареєструвати повідомлення про початок процедури ініціювання розгляду місцевої ініціативи та отримати від міської ради інформаційний лист. Отримання якого скорочує строк збору підписів на 5 днів для ініціативної групи. І лише після цього ініціативна група починає збирати підписи на підтримку місцевої ініціативи.

Теж до негативних сторін положення можна віднести відсутність надання допомоги у оформленні проекту рішення, не встановленого чіткого терміну щодо винесення місцевої ініціативи на розгляд сесії ради та ухвалення вмотивованого рішення щодо поданого проекту рішення.

Відповідно до критеріїв оцінювання, зазначених в Методології й Таблиці 2 розділ 1.2, підготовлено рекомендації щодо покращення правового регулювання інструментів місцевої демократії в Положенні про місцеві ініціативи.

Рекомендації: *порядок внесення місцевої ініціативи привести у відповідність з кращими практиками доброго врядування, зокрема:*

- *Встановити ініціативну групу в кількості не більше 10 осіб для ініціювання та збору підписів на підтримку місцевої ініціативи.*
- *Визначити базові документи необхідні для подання місцевої ініціативи, а саме: повідомлення про подання місцевої ініціативи; проект рішення; пояснювальна записка (аналітична довідка) або опис проблеми; підписні листи.*
- *Передбачити можливість надання консультаційної допомоги у оформленні місцевої ініціативи представниками ОМС.*

- *Місцева ініціатива включається до порядку денного засідання міської ради за умови підтримки не більше 100 підписами жителів.*
- *Визначити строк розгляду місцевої ініціативи черговою або наступною за черговою сесією ради.*
- *Визначити прийняття вмотивованого рішення за умови ухвалення часткового рішення або відмови.*

1.3. Громадські слухання

Правове регулювання:

- **Тимчасове Положення «Про громадські слухання у Горішньоплавнівській об'єднаній територіальній громаді Полтавської області» від 21.05.2019 року**

Положення про проведення громадських слухань частково відповідають критеріям доброго врядування та потребують покращення, хоча врегульовано на достатньо хорошому рівні. До позитивних норм, які визначені Положенням можна віднести наступні. Одними з ініціаторів проведення громадських слухань можуть бути жителі Горішньоплавнівської ОТГ, а також орган самоорганізації населення. Порядок створення та кількість осіб ініціативної групи не ускладнено нормами Положення. Перелік документів для ініціювання та проведення слухань є базовим на наявності: повідомлення про ініціативу скликання слухань та підписні листи. Оголошення про час і місце проведення та питання, яке виноситься на громадські слухання публікується на офіційному сайті міської ради та у місцевих ЗМІ секретарем міської ради не пізніше як за 10 днів до їх проведення. Головуючий та секретар обирається на самому засіданні учасниками слухань. Резолюція громадських слухань підлягає обов'язковому розгляду на черговій сесії міської ради.

В той же час, Положення потребує удосконалення до рівня практик доброго врядування міст України. Визначена кількість підписів на підтримку ініціювання слухань перевищує норми. Не встановлено чіткого переліку підстав для відмови у реєстрації повідомлення про проведення громадських слухань. Визначений строк розгляду повідомлення про ініціювання слухань достатньо довгий. Ініціатори слухань не беруть участь в засіданнях міської ради, де розглядається протокол слухань і не є доповідачами.

Відповідно до критеріїв оцінювання, зазначених в Методології й Таблиці 2 розділ 1.3, підготовлено рекомендації щодо покращення правового регулювання громадських слухань.

Рекомендації: порядок проведення громадських слухань привести у відповідність з кращими практиками доброго врядування, зокрема:

- *Визначити ініціативну групу з жителів міста в кількості не більше 10 осіб.*
- *Визначити кількість підписів для підтримки ініціативи проведення громадських слухань максимум до 100.*
- *Визначити вичерпний перелік підстав для відмови у реєстрації повідомлення про проведення громадських слухань, а саме: немає потрібних підписів, або питання не стосується компетенції органів місцевого самоврядування.*
- *Встановити строк розгляду повідомлення про ініціювання слухань не більше ніж 5 днів.*
- *Визначити ініціаторів проведення громадських слухань доповідачами на засіданнях, де розглядають резолюцію.*
- *Визначити зразки документів необхідних під час проведення слухань (повідомлення, підписні листи, протокол та інші).*
- *Визначити прийняття вмотивованого рішення за умови ухвалення часткового рішення або відмови щодо рішення прийнятих на громадських слуханнях.*
- *Визначити механізм та терміни оприлюднення всіх документів за результатами громадських слухань згідно ЗУ «Про доступ до публічної інформації», а саме*

повідомлення, підписних листів, розпорядження, протоколу, висновків, рішення та інше).

1.4. Загальні збори громадян за місцем проживання

Правове регулювання:

- **Статут Горішньоплавнівської об'єднаної територіальної громади Полтавської області від 21.05.2019 р.**

Право громадян на скликання загальних зборів за місцем проживання носить декларативний характер. Відсутня детальна регламентація процедури ініціювання, оголошення, підготовки, проведення загальних зборів, а також порядок врахування резолюції зборів місцевою радою. Загальні збори громадян за місцем проживання скликає міський голова за власною ініціативою або ініціативою не менш 1/3 загальної кількості громадян, які проживають на відповідній території. Вищезазначена норма повністю блокує можливість проведення загальних зборів вимагаючи занадто велику кількість підписів.

Не регламентовано порядок подання громадянами повідомлення чи ініціативи про проведення загальних зборів (перелік документів, строки подачі тощо).

Також недемократичною є норма щодо головування на зборах міським головою, особою, призначеним міським головою чи керівником відповідного органу самоорганізації. Так як блокує можливість обрання головуючого на зборах або призначення ініціатора загальних зборів головуючим.

Не врегульовано питання завчасного публікування матеріалів, що будуть розглядатися на загальних зборах. А також не врегульовано питання публікування протоколу загальних зборів та результату розгляду рішень загальних зборів вповноваженими органами.

Проте передбачено, що розпорядження міського голови про скликання загальних зборів громадян оприлюднюється не пізніше як за 7 днів до їх проведення із зазначенням часу скликання, місця проведення та питань, які передбачається внести на їх обговорення.

Відповідно до критеріїв оцінювання, зазначених в Методології й Таблиці 2 розділ 1.4, підготовлено рекомендації щодо покращення правового регулювання загальних зборів громадян за місцем проживання.

Рекомендації: *порядок проведення загальних зборів громадян за місцем проживання привести у відповідність з кращими практиками доброго врядування, зокрема:*

- *Ухвалити додатком до Статуту Положення про загальні збори громадян за місцем проживання.*
- *Визначити, що ініціювати загальні збори можуть органи місцевого самоврядування, посадові особи, депутати, жителі громади, ОСН та ОСББ.*
- *Визначити ініціативну групу в кількості не більше 10 осіб.*
- *Визначити два базові документи необхідних для ініціювання загальних зборів, а саме: повідомлення про ініціативу скликання зборів (тема, дата, місце, оргкомітет) та підписні листи.*
- *Визначити кількість підписів для підтримки ініціативи проведення загальних зборів максимум до 50-ти.*
- *Визначити, що порядок денний зборів та інші необхідні матеріали публікуються на офіційному сайті міської ради не пізніше ніж за 7 днів до проведення зборів.*
- *Встановити, що головуючий та секретар зборів визначається ініціаторами зборів або обирається з учасників.*

- *Передбачити, що визнання правомочності рішень зборів громадян при умові присутності на них 50% членів територіальної громади або 2/3 делегатів конференцій загальних зборів.*
- *Визначити порядок розгляду міською радою рішень за результатами загальних зборів на найближчому черговому засіданні сесія ради чи в інший встановлений термін з обов'язковим врахуванням рішення зборів в своїй діяльності, відповідно до ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні».*
- *Визначити ініціаторів проведення загальних зборів доповідачами на засіданнях, де розглядають рішення загальних зборів.*
- *Визначити прийняття вмотивованого рішення за умови ухвалення часткового рішення або відмови щодо прийнятого рішення на загальних зборах.*
- *Визначити зразки документів необхідних під час проведення зборів (повідомлення, підписні листи, протокол та інші).*
- *Визначити механізм та терміни оприлюднення всіх документів за результатами загальних зборів згідно ЗУ «Про доступ до публічної інформації», а саме повідомлення, підписних листів, розпорядження, протоколу, висновків, рішення та інше).*

1.5. Консультації з громадськістю

1.5.1. Публічні консультації

Правове регулювання: відсутнє

Горішньоплавнівська міська рада не визначила порядок проведення консультацій з громадськістю для забезпечення участі жителів територіальної громади у вирішенні питань місцевого значення.

Відповідно до критеріїв оцінювання, зазначених в Методології й Таблиці 2 розділ 1.5.1, підготовлено рекомендації щодо покращення правового регулювання публічних консультацій.

Рекомендації: ухвалити окреме Положення про консультації з громадськістю. У Положенні передбачити такі норми:

- *Консультації з громадськістю проводить розробник нормативно-правового акту або окремий структурний підрозділ виконавчого комітету.*
- *Пріоритетною формою проведення консультацій є публічні зустрічі (у форматі круглого столу, нарад, конференцій, форуму) з обговорення нормативно-правових актів або окремої проблеми.*
- *Передбачити також інші формати проведення консультацій.*
- *Передбачити розробку та затвердження щорічного плану проведення консультацій.*
- *Передбачити можливість проведення консультацій з ініціативи громадськості.*
- *Визначено перелік питань, щодо яких консультації з громадськістю проводяться обов'язково.*
- *Учасники консультацій можуть надати пропозиції в письмовій або електронній формі.*
- *Пропозиції, які надійшли за результатами проведення консультацій враховуються в своїй роботі органами місцевого самоврядування або надається вмотивована відмова в непідтриманні пропозицій.*
- *Матеріали про проведення консультацій (подані пропозиції, протоколи засідань тощо) публікуються на офіційному веб-сайт міської ради в окремому розділі.*
- *Передбачити створення окремого розділу на офіційному сайті міської ради, де має публікуватися інформація, що стосується консультацій.*

1.5.2. Електронні консультації

Правове регулювання: відсутнє

Горішньоплавнівська міська рада не визначила порядок проведення електронних консультацій з громадськістю для забезпечення участі жителів територіальної громади у вирішенні питань місцевого значення.

Відповідно до критеріїв оцінювання, зазначених в Методології й Таблиці 2 розділ 1.5.2, підготовлені рекомендації щодо покращення правового регулювання електронних консультацій.

Рекомендації:

- Ухвалити окреме положення про електронні консультації з громадськістю. У положенні передбачити такі норми:
- Консультації проводить розробник нормативно-правового акту або окремих структурний підрозділ виконавчого комітету.
- Визначити конкретний програмний продукт/портал через який міська рада проводить консультації.
- Пріоритетними формами проведення електронних консультацій є: опитування (проста і складна форма опитувальників), консультації з можливістю коментування, обговорення нормативно-правових актів, але також передбачити і інші форми проведення консультацій.
- Передбачити розробку та затвердження щорічного плану проведення консультацій.
- Передбачити створення реєстру зацікавлених осіб по сферах спеціалізації, яких обов'язково інформують про початок проведення консультацій.
- Порядок ідентифікації учасників відбувається з використанням ЄЦП, BankID або MobileID.
- Передбачити можливість проведення консультацій з ініціативи громадськості.
- Можливість користувачу е-консультацій особисто увійти в реєстр заінтересованих осіб.
- Визначено перелік питань, щодо яких консультації з громадськістю проводяться обов'язково.
- Пропозиції, які надійшли за результатами проведення консультацій враховуються в своїй роботі органами місцевого самоврядування або надається вмотивована відмова в непідтриманні пропозицій.
- Матеріали про проведення консультацій (подані пропозиції, протоколи засідань тощо) публікуються на офіційному веб-сайт міської ради в окремому розділі.
- Передбачити створення окремого розділу на офіційному сайті міської ради, де має публікуватися інформація та звіти, що стосується електронних консультацій.
- Звіт про результати е-консультації оприлюднюються на веб-порталі у визначений строк.

1.6. Електронні петиції

Правове регулювання:

- **Положення про порядок розгляду електронних петицій, адресованих Горішньоплавнівській міській раді від 16.08.2016 року**

Порядок розгляду електронних петицій відповідає критеріям доброго врядування. Громадяни мають можливість подати електронні петиції. Громадяни можуть звернутися до

Горішньоплавнівської міської ради з електронною петицією через офіційний веб-сайт Горішньоплавнівської міської ради за допомогою сервісу Єдиної системи місцевих електронних петицій <http://e-dem.in.ua>. Положення про порядок розгляду електронних петицій, адресованих Горішньоплавнівській міській раді передбачає порядок розгляду петицій, які набрали 175 підписів жителів м. Горішні Плавні протягом 30 днів з дати оприлюднення її. Сектор роботи зі зверненнями громадян вживає заходів щодо організації розгляду порушених в електронній петиції питань. Профільний підрозділ, який отримав електронну петицію, протягом семи робочих днів з дня отримання електронної петиції забезпечує підготовку та подання пропозицій щодо підтримки або не підтримки електронної петиції та проекту відповіді на неї. Підготовлені пропозиції та проект відповіді на електронну петицію не пізніше ніж на восьмий робочий день з дня отримання електронної петиції вносяться відповідним профільним підрозділом на розгляд міського голови, а в разі його відсутності секретарю міської ради. У разі визнання за доцільне викладені в електронній петиції пропозиції можуть реалізуватися міською радою шляхом прийняття з питань, віднесених до її компетенції, відповідного рішення. У цьому випадку проекти цих рішень готуються та вносяться на розгляд міської ради відповідно до Регламенту. Розгляд електронної петиції здійснюється невідкладно, але не пізніше десяти робочих днів з дня оприлюднення інформації про початок її розгляду.

Відповідно до критеріїв оцінювання, зазначених в Методології й Таблиці 2 розділ 1.6, підготовлено рекомендації щодо покращення правового регулювання електронних петицій.

Рекомендації:

- *Визначити, що порядок ідентифікації автора та голосуючих відбувається з використанням ЄЦП, BankID або MobileID.*

1.7. Громадський бюджет

Правове регулювання:

- **Положення про запровадження бюджетування за участі громадськості (Бюджет участі) міста Горішні Плавні від 06.03.2018 року**

Положення про бюджет громадських ініціатив більшою мірою відповідає критеріям доброго врядування. Малий проект мають підтримати не менше 15 мешканців своїми підписами, а великий 30 підписами. Не встановлено вичерпний перелік сфер видатків, які можуть бути профінансовані через бюджет участі. До складу Комісії з питань бюджету участі входять представники виконавчого комітету (3 особи), представники громадськості (3 особи), а також депутати міської ради (3 особи). Передбачено можливість альтернативних способів голосування (електронних та паперовий). Голосування триває 30 календарних днів. Визначено строк звітування за результатами виконання проектів. Проводиться широка інформаційна кампанія через засоби масової інформації, мережу Інтернет та спрямована на ознайомлення мешканців з основними положеннями та принципами відбору й фінансування проектів.

Але в той же час положення потребує покращення.

Відповідно до критеріїв оцінювання, зазначених в Методології й Таблиці 2 розділ 1.7, підготовлено рекомендації щодо покращення правового регулювання громадського бюджету.

Рекомендації:

- *Визначити в тексті Положення про громадський бюджет розмір коштів, який виділяється на реалізацію проектів, пропонуємо встановити не менше 1% від бюджету розвитку міста.*
- *Зменшити рівень вимог до авторів проектів у необхідності заручитись підтримкою не більше ніж 15 підписів для малих проектів та 25 підписів для великих проектів.*

- *Передбачити обмеження щодо фінансування проектів спрямованих на придбання обладнання, виконання робіт з реконструкції, перепланування, переобладнання, капітального та поточного ремонтів в комунальних закладах, установах і підприємствах міста.*
- *Передбачити можливість на засіданні Комісії з питань бюджету участі захистити автору проект, якщо він отримав негативний висновок.*
- *Передбачити можливість мешканцям подавати проекти у цифровому чи паперовому вигляді.*

1.8. Підтримка та розвиток діяльності органів самоорганізації населення

Правове регулювання:

- **Горішньоплавнівська міська рада не визначила окремого порядку / програми підтримки та розвитку діяльності органів самоорганізації населення.**

В місті діє один орган самоорганізації населення – «Комітет мікрорайонів приватної забудови «Тріада-21». Його діяльність врегульована рішенням Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області «Про нову редакцію Положення про орган самоорганізації населення «Комітет мікрорайонів приватної забудови «Тріада-21» від 28.02.2017 р. №65.

Відповідно до критеріїв оцінювання, зазначених в Методології й Таблиці 2 розділ 1.8, підготовлено рекомендації щодо покращення правового регулювання підтримки та розвитку діяльності органів самоорганізації населення.

Рекомендації:

- *Ухвалити міською радою Положення «Про створення та діяльність ОСН на території територіальної громади».*
- *Ухвалити міською радою рішення «Про делегування повноважень та перелік повноважень органів самоорганізації населення».*
- *Ухвалити міською радою програму підтримки ОСН, якою встановити заробітну плату штатним працівникам ОСН.*
- *Ухвалити міською радою програму розвитку ОСН, якою визначити співфінансування проектів міською радою та ОСНом щодо покращення території.*

1.9. Консультативно-дорадчі органи

Правове регулювання:

- **Рішення виконавчого комітету Горішньоплавнівської міської ради «Про затвердження складу комісій, комітетів та рад виконавчого комітету Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області сьомого скликання та положень про них у новій редакції» від 28.02.2017 року №66**

Кожен консультаційно-дорадчий орган має своє положення, яке викладено додатком до Рішення виконкому Горішньоплавнівської міської ради «Про затвердження складу комісій, комітетів та рад виконавчого комітету Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області сьомого скликання та положень про них у новій редакції» від 28.02.2017 року №66.

Всі Положення містять інформацію про завдання даного консультаційно-дорадчого органу, порядок формування складу, порядок ухвалення рішень.

Деякі Положення передбачають, що рішення комісії, робочих груп, дорадчих органів прийняті в межах її компетенції, є рекомендованими для розгляду і врахування в роботі виконавчими органами міської ради, підприємствами, установами та організаціями міста. Проте, жодне із положень не визначає процедури відкритості роботи перед громадянами, механізмів звітування перед територіальною громадою.

На офіційному сайті Горішньоплавнівської міської ради немає інформації про діючі дорадчі органи.

Відповідно до критеріїв оцінювання, зазначених в Методології й Таблиці 2 розділ 1.9, підготовлені рекомендації щодо покращення правового регулювання консультативно-дорадчих органів.

Рекомендації:

- *Розмістити інформацію про діяльність всіх створених консультативно-дорадчих органів на офіційному сайті ради.*
- *Визначити чіткі механізми взаємодії КДО і відповідних органів міської ради, механізми розгляду рішень і рекомендації КДО.*
- *Розглянути можливість формування складу деяких КДО через механізм електронного обрання всіма жителями міста Горішні Плавні.*
- *Запровадити практику звітування КДО перед громадою міста за свою діяльність.*
- *Запровадити механізми відкритості та участі членів територіальної громади в роботі дорадчих органів.*

1.10. Міські програми з розвитку громадянського суспільства та громадської участі

Правове регулювання: відсутнє

Горішньоплавнівською міською радою не ухвалено програм з розвитку громадської участі, надання фінансової підтримки інститутам громадянського суспільства на реалізацію соціально-культурних проектів.

Відповідно до критеріїв оцінювання, зазначених в Методології й Таблиці 2 розділ 1.10, підготовлені рекомендації щодо покращення правового регулювання міських програм з розвитку громадянського суспільства та громадської участі.

Рекомендації:

- *Ухвалити міську програму з розвитку громадянського суспільства та громадської участі, за основу можливо використати Програму Вінницької міської ради щодо надання фінансової підтримки інститутам громадянського суспільства на реалізацію соціально-культурних проектів у м. Вінниці від 22.02.2019 № 1564.*
- *Надати можливість подавати проекти інститутам громадянського суспільства, а також ОСН, ОСББ, ЖБК.*
- *Передбачити можливість подавати проекти у цифровому чи паперовому вигляді.*
- *Визначити участь громадськості в складі конкурсної комісії.*
- *Передбачити необхідність публічного захисту проекту на засіданні конкурсної комісії.*
- *Передбачити недопустимість конфлікту інтересів під час розгляду конкурсних пропозицій членами конкурсної комісії.*
- *Засідання комісії проводиться відкрито із залученням представників засобів масової інформації та громадськості, які присутні на засіданні в якості спостерігачів.*
- *Визначити чіткі строки звітування виконавців проектів за результатами їх виконання.*

1.11. Інтерактивність веб-сайту міської ради

Правове регулювання: не передбачено

На офіційному сайті Горішньоплавнівської міської ради реалізовані наступні IT-рішення, які полегшують життя мешканців міста, а саме: персональний кабінет мешканця, громадський бюджет, центр надання адмінпослуг, інформаційний портал, єдина міська автоматизована система комунальних розрахунків. Існує можливість подати запит на отримання публічної інформації через сайт міської ради. Запроваджено IT-рішення щодо можливості подати електронне звернення міському голові, заступникам міському голові, керівникам виконавчих органів та інше.

В той же час, на сайті міської ради відсутня можливість записатися на прийом до міського голови, заступників міського голови, керівників виконавчих органів та інше. Не запроваджено веб-ресурс «Відкрите місто» або аналогічний портал, що допомагає вирішувати проблеми життєдіяльності громади, шляхом електронного повідомлення працівників структурних підрозділів міської ради щодо проблеми в місті.

Відповідно до критеріїв оцінювання, зазначених в Методології й Таблиці 2 розділ 1.11, підготовлені рекомендації щодо покращення інтерактивності веб-сайту міської ради.

Рекомендації:

- *Запровадити на сайті можливість запису на прийом до міського голови, заступників міського голови, секретаря міської ради, депутатів міської ради, керівників виконавчих органів міської ради.*
- *Запровадити веб-ресурс «Відкрите місто» або аналогічний портал, що допомагає вирішувати проблеми життєдіяльності громади, шляхом електронного повідомлення працівників структурних підрозділів міської ради щодо проблеми в місті.*

1.12. Залучення мешканців до формування місцевого бюджету / Бюджетний регламент

Правове регулювання: відсутнє

На даний момент Горішньоплавнівська міська рада не визначила порядок проведення консультацій з мешканцями територіальної громади на етапі формування місцевого бюджету.

В той же час, на сайті міської ради оприлюднюються річні та квартальні звіти щодо виконання міського бюджету - http://hp-rada.gov.ua/mb_zvit_udksu2019.html

Відповідно до критеріїв оцінювання, зазначених в Методології й Таблиці 2 розділ 1.12, підготовлені рекомендації щодо покращення правового регулювання залучення мешканців до формування місцевого бюджету / бюджетного регламенту.

Рекомендації:

- *Ухвалити Бюджетний регламент Горішньоплавнівської міської ради.*
- *Передбачити Бюджетним регламентом Горішньоплавнівської міської ради проведення консультацій з громадськістю головними розпорядниками коштів на етапі формування бюджетних запитів / титульних списків.*
- *Передбачити, що головний розпорядник коштів проводячи публічні консультації на стадії підготовки бюджетних запитів визначає пріоритетність, доцільність реалізації запропонованих заходів, а також збирає пропозиції від громадськості.*
- *Передбачити, що консультації з громадськістю на стадії підготовки бюджетних запитів проводяться публічно та в електронному форматі, збір пропозицій проводиться в такому ж форматі.*
- *Передбачити, що строк проведення консультацій з громадськістю на стадії підготовки бюджетних запитів та отримання пропозицій головними розпорядниками коштів є не менше 10 робочих днів.*

- *Передбачити, що отримані пропозиції враховуються під час формування бюджетних запитів або ухвалюється вмотивоване рішення про неможливість врахування наданої пропозиції або часткове врахування.*
- *Передбачити проведення виконавчим комітетом публічних консультацій з громадськістю щодо підготовленого проекту бюджету міста.*
- *Передбачити на публічних консультаціях можливість надання громадськістю пропозицій щодо формування проекту бюджету та доцільності виконання запланованих заходів в проекті бюджету міста.*
- *Визначити строк проведення консультацій з громадськістю виконкомом.*
- *Визначити порядок врахування наданих пропозицій громадськістю або вмотивованої відмови.*
- *Передбачити проведення міською радою до першого квітня публічного заходу з презентацією звіту з виконання бюджету міста.*

3.2. Прозорість діяльності органів місцевого самоврядування Горішньоплавнівської міської об'єднаної територіальної громади

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закон України «Про доступ до публічної інформації» інші закони визначають обов'язкові стандарти оприлюднення публічної інформації і прозорості діяльності органів місцевого самоврядування. Однак саме місцева рада має визначити чіткі процедури виконання закону і порядок організації своєї роботи в максимально прозорому для громадян режимі.

В цьому розділі ми проаналізуємо інструменти прозорості діяльності органів місцевого самоврядування Горішньоплавнівської громади, а саме: наявність он-лайн трансляція засідань ОМС, розміщення на сайті міської ради переліку основної інформації, що регламентує роботу ОМС, процедури прозорості роботи міських депутатів, можливість присутності мешканців на засіданнях, оприлюднення рішень і проектів рішень ОМС, інформацію щодо прийому мешканців посадовими особами ОМС.

Прозора і зрозуміла робота органів місцевого самоврядування значно підвищує довіру та підтримку з боку мешканців громади.

2.1. Он-лайн трансляція засідань органів місцевого самоврядування

Правове регулювання:

- **Регламент Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області від 21.05.2019 року**
- **Регламент виконавчого комітету Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області 28.05.2019 року № 193**
- **Положення про постійні комісії Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області від 23.01.2018**

Регламентом Горішньоплавнівської міської ради не встановлена норма щодо можливості здійснення он-лайн трансляцій та створення відео архіву засідань міської ради на офіційному сайті.

Регламентом виконавчих органів міської ради не встановлена норма щодо можливості здійснення он-лайн трансляцій та створення відео архіву засідань виконавчого комітету на офіційному сайті міської ради.

Положенням про постійні депутатські комісії міської ради не встановлена норма щодо можливості здійснення он-лайн трансляцій та створення відео архіву засідань постійних депутатських комісій міської ради на офіційному сайті.

Відповідно до критеріїв оцінювання, зазначених в Методології й Таблиці 2 розділ 2.1, підготовлено рекомендації щодо покращення правового регулювання он-лайн трансляцій засідань органів місцевого самоврядування.

Рекомендації:

- *Передбачити Регламентом Горішньоплавнівської міської ради можливість здійснення он-лайн трансляцій засідань міської ради на офіційному сайті.*
- *Передбачити Регламентом Горішньоплавнівської міської ради створення архіву трансляцій засідань міської ради на офіційному сайті.*
- *Передбачити Регламентом виконавчих органів міської ради можливість здійснення он-лайн трансляцій засідань виконавчого комітету на офіційному сайті міської ради.*
- *Передбачити Регламентом виконавчих органів міської ради створення архіву трансляцій засідань виконавчого комітету на офіційному сайті міської ради.*
- *Передбачити Положенням про постійні депутатські комісії міської ради можливість здійснення он-лайн трансляцій засідань постійних депутатських комісій міської ради на офіційному сайті.*
- *Передбачити Положенням про постійні депутатські комісії міської ради створення архіву трансляцій засідань постійних депутатських комісій міської ради на офіційному сайті.*

2.2. Розміщення на офіційному веб-сайті основних актів міської ради, що регламентують роботу місцевого самоврядування та розвиток громади

Нормативно-правові акти:

- Статут Горішньоплавнівської об'єднаної територіальної громади Полтавської області від 21.05.2019 р.
- Регламент Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області від 21.05.2019 року
- Регламент виконавчого комітету Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області 28.05.2019 року № 193
- Положення про постійні комісії Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області від 23.01.2018
- Стратегія розвитку міста Горішні Плавні до 2028 року та План реалізації Стратегії розвитку міста Горішні Плавні на період 2018-2019 роки
- Програма соціально-економічного та культурного розвитку на 2019 рік
- Генеральний план (описова та картографічні частини)
- Звіти про використання коштів міського бюджету

Статут Горішньоплавнівської об'єднаної територіальної громади Полтавської області від 21.05.2019 р. розміщено на сайті міської ради в розділі «Про місто» підрозділ «Статут міста». Статут територіальної громади можна знайти за посиланням: <http://hp-rada.gov.ua/statut-mista.html>.

Регламент Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області від 21.05.2019 року розміщено на сайті міської ради в підрозділі «Діяльність» розділу «Міська влада». Регламент міської ради можна знайти за посиланням: <http://hp-rada.gov.ua/reglament-rada.html>.

Регламент виконавчого комітету Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області 28.05.2019 року № 193 розміщено на сайті міської ради в розділі «Міська влада», підрозділ «Діяльність». Регламент виконавчого комітету можна знайти за посиланням: <http://hp-rada.gov.ua/reglament-vikonkomu.html>.

Положення про постійні комісії Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області від 23.01.2018 розміщено на сайті міської ради в підрозділі «Постійні комісії» розділу «Міська влада». Положення про постійні комісії можна знайти за посиланням: <http://hp-rada.gov.ua/postivni-komissii.html>.

Стратегія розвитку міста Горішні Плавні до 2028 року та План реалізації Стратегії розвитку міста Горішні Плавні на період 2018-2019 роки розміщено на сайті міської ради в форматі банера в правій частині сайту. Стратегію розвитку та план можна знайти за посиланням: <http://hp-rada.gov.ua/strategiya-rozvytku-mista.html>.

Програма соціально-економічного та культурного розвитку на 2019 рік розміщено на сайті міської ради в розділі «Економіка міста» підрозділ «Міські програми». Програма соціально-економічного та культурного розвитку можна знайти за посиланням: http://hp-rada.gov.ua/sity_programs.html; <http://hp-rada.gov.ua/ekonom-rozv-mista.html>.

Генеральний план (лише картографічна частина) розміщено на сайті міської ради в розділі «Про місто». Генеральний план можна знайти за посиланням: <http://hp-rada.gov.ua/genplan.html>.

Звіти про використання коштів міського бюджету розміщено на сайті міської ради в форматі банера в правій частині сайту. Звіти про використання коштів міського бюджету можна знайти за посиланням: <http://hp-rada.gov.ua/mb.html>.

Відповідно до критеріїв оцінювання, зазначених в Методології й Таблиці 2 розділ 2.2, підготовлено рекомендації щодо покращення інструменту розміщення на офіційному веб-сайті основних актів міської ради, що регламентують роботу ОМС та розвиток громади.

Рекомендації:

- Розмістити на сайті описову частину Генерального плану разом з картографічною частиною.

2.3. Процедури прозорості роботи депутатів міської ради

Правове регулювання:

- **Положення про постійні комісії Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області від 23.01.2018 р.**

Відповідно до Положення постійні комісії міської ради є органами ради, що обираються з числа її депутатів, для вивчення, попереднього розгляду і підготовки питань, які належать до відання ради, здійснення контролю за виконанням рішень міської ради, її виконавчого комітету. Проте, в Положенні не передбачено, що комісія діє на плановій основі. Відповідно статті 19 Постійні комісії за дорученням міської ради або за власною ініціативою розглядають проекти рішень міської ради та готують висновки з цих питань; розглядають проекти міського бюджету; вивчають діяльність підзвітних і підконтрольних раді та виконавчому комітету ради органів, підприємств, установ та організацій, їх філіалів та відділень незалежно від форми власності та їх посадових осіб тощо.

Відповідно до статті 2 постійні комісії обираються міською радою на строк її повноважень у складі голови і членів комісії. Разом з тим, Положення прямо не визначає, що секретаря комісії та заступника голови обирає комісія, але пункт в статті 2 передбачено, що всі інші питання структури постійної комісії вирішуються відповідною комісією, з чого ми робимо висновок, що порядок обрання секретаря комісії та заступника голови комісії належить до функцій комісії.

Стаття 14 передбачає, що у засіданні постійних комісій з правом дорадчого голосу можуть брати участь депутати, які не входять до складу комісії, а також запрошені посадові особи, експерти, громадяни, представники громадських організацій. Проте, неврегульованим лишається питання про завчасне оприлюднення інформації про час, місце та примірний порядок денний засідання.

Відповідно до статті 26 висновки і рекомендації постійної комісії, протоколи її засідань є відкритими та оприлюднюються протягом 5 (п'яти) робочих днів на офіційному сайті і надаються на запит відповідно до Закону України "Про доступ до публічної інформації".

Питання публікації інформації про відвідуваність депутатами засідання комісії теж не врегульоване.

Відповідно до критеріїв оцінювання, зазначених в Методології й Таблиці 2 розділ 2.3, підготовлені рекомендації щодо покращення правового регулювання процедури прозорості роботи депутатів міської ради.

Рекомендації: передбачити кращі практики демократичного управління в організації роботи постійних депутатських комісій, зокрема:

- Закріпити норми, що секретаря комісії та заступника голови обирає комісія.
- Передбачити норму про завчасне оприлюднення інформації про час, місце та примірний порядок денний засідання постійних депутатських комісій.
- Публікувати інформацію про відвідуваність депутатами засідань комісій.
- Організувати проведення он-лайн трансляції засідань постійних депутатських комісій.

2.4. Відкритість інформації про роботу міської ради

Правове регулювання:

- **Регламент Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області від 21.05.2019 року**

Розділ III Глава 6 стаття 28 п.9. передбачає, що проекти нормативно-правових актів Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області, що підлягають обговоренню, оприлюднюються на офіційному веб-сайті Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області не пізніше як за 20 робочих днів до сесії міської ради, крім випадків виникнення надзвичайних ситуацій та інших невідкладних випадків, передбачених законом, коли такі проекти актів оприлюднюються негайно після їх підготовки.

Розділ III Глава 6 стаття 28 п 12 передбачає, що прийняті рішення Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області підлягають обов'язковому оприлюдненню протягом п'яти робочих днів та наданню за запитом відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Глава 2. ст.3 п. 2 говорить, що сесії ради проводяться гласно із забезпеченням права кожного бути присутнім на них, крім випадків, передбачених законодавством. В статті 5 п. 2 зазначено, що на засіданні ради можуть бути присутні члени територіальної громади за попередньою особистою заявою, або за зверненням депутата міської ради, на ім'я секретаря міської ради. У заяві повинна бути вказана мета та мотиви відвідання відповідного засідання.

Глава 13 Стаття 42 п.9. передбачає, що протоколи сесії міської ради є відкритими та оприлюднюються протягом 20 (двадцяти) робочих днів на офіційному сайті і надаються на запит відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації».

У Главі 12 Статті 38 зазначено, що рішення міської ради приймаються більшістю голосів від загального складу міської ради відкритим поіменним або таємним голосуванням. А стаття 39 п. 6 регламентує, що результати відкритого голосування оприлюднюються відповідно до законодавства України.

Відповідно до Розділу II Глави 4 Статті 11 п.1. розпорядження про скликання сесії міської ради доводиться до відома депутатів і населення не пізніш як за 10 днів до сесії, а у виняткових випадках – не пізніш як за день до сесії із зазначенням часу скликання, місця проведення та основних питань, які передбачається внести на розгляд ради. П.2 Інформація про скликання сесії публікується в друкованих засобах масової інформації, на офіційному сайті міської ради та в інший спосіб.

Проте, відповідно до Глава 7 статті 29 Суб'єкти нормотворчої ініціативи можуть бути, зокрема, загальні збори громадян, що фактично унеможлиблює участь громадян в роботі пленарних засідань міської ради та формуванні порядку денного сесії.

Також не врегульованим лишається оприлюднення інформації про відвідування депутатами сесії міської ради та оприлюднення результатів відкритих поіменних голосувань.

Відповідно до критеріїв оцінювання, зазначених в Методології й Таблиці 2 розділ 2.4, підготовлено рекомендації щодо покращення правового регулювання організації роботи міської ради.

Рекомендації:

- *Передбачити оприлюднення інформації про результати відвідування депутатами пленарних засідань міської ради.*
- *Передбачити більше інструментів участі членів територіальної громади у формуванні порядку денного сесії.*

2.5. Відкритість інформації про роботу виконавчого комітету

Правове регулювання:

- **Регламент виконавчого комітету Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області 28.05.2019 року № 193**

Регламент виконавчого комітету фактично не враховує окремі вимоги Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», а також кращі практики доброго врядування в частині відкритості та прозорості інформації щодо роботи виконавчого комітету.

Всупереч статті 53 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», відповідно до пункту 4.20 за рішенням членів виконавчого комітету може бути проведене закрите засідання. Що є порушенням закону. Також порушує закон пункт 4.33, який дозволяє у разі виникнення потреби термінового прийняття рішення виконкому міськради з метою вирішення непередбачених питань, як виняток, виключно з дозволу міського голови, воно може бути прийняте між засіданнями виконкому. Теж регламентом не визначено порядок оприлюднення інформації про дату, час та місце проведення, а також порядок денний засідання виконкому на сайті ради; порядок оприлюднення протоколів засідання, а також оприлюднення результатів поіменного голосування.

В той же час, до позитивних норм регламенту можна віднести: оприлюднення проектів рішень, що виносяться на засідання виконкому не менше як за 20 робочих днів до дня розгляду з метою прийняття; оприлюднення прийнятих рішень протягом 5 робочих днів з моменту прийняття, порядок набуття чинності рішень виконкому.

Відповідно до критеріїв оцінювання, зазначених в Методології й Таблиці 2 розділ 2.5, підготовлено рекомендації щодо покращення правового регулювання організації роботи виконавчого комітету.

Рекомендації: *привести норми Регламенту у відповідність з чинним законодавством та кращими практиками демократичного управління:*

- *Передбачити оприлюднення інформації про дату, час та місце проведення, а також порядок денний засідання виконкому на сайті міської ради.*
- *Виключити пункт 4.33 Регламенту щодо можливості прийняття рішення між засіданнями виконавчого комітету.*
- *Виключити пункт 4.20 Регламенту щодо можливості проведення закритих засідань виконавчого комітету.*
- *Передбачити оприлюднення протоколів засідання виконавчого комітету на сайті міської ради.*

- *Передбачити можливість винести питання на розгляд виконкому жителями територіальної громади міста, як наприклад через подання місцевої ініціативи.*
- *Передбачити оприлюднення результатів поіменного голосування членами виконавчого комітету на сайті міської ради.*

2.6. Відкритість інформації про прийом мешканців в ОМС (міський голова, секретар міської ради, заступники міського голови, депутати міської ради, керуючий справами виконкому, старости та керівники виконавчих органів міської ради)

Правове регулювання:

- **Розпорядження міського голови «Про забезпечення реалізації та гарантування конституційного права громадян на звернення до керівництва виконавчого комітету Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області від 20.09.2018 року № 265-р**

Інформація щодо прийому громадян посадовими особами Горішньоплавнівської міської ради розміщено на сайті міської ради в розділі «Громадянам» підрозділ «Звернення громадян / Графіки прийомів».

Вищезазначений підрозділ складається з наступних категорій: Графік прийому громадян керівниками виконкому; Графік прийому громадян керівниками виконавчих органів місцевого самоврядування та відділів і служб виконкому; Графік роботи постійно діючих прямих телефонних ліній в органах виконавчої влади та місцевого самоврядування; Графік роботи «гарячих» телефонних ліній за участю заступників міського голови; Графік прийому громадян депутатами міськради; Графік прийому виборців депутатами Полтавської обласної ради. Які в свою чергу роз'яснюють послідовність дій жителя, який бажає вирішити власну проблему через прийом посадовою особою міської ради.

В підрозділах «Графік прийому громадян керівниками виконкому» та «Графік прийому громадян керівниками виконавчих органів місцевого самоврядування та відділів і служб виконкому» розміщена інформація щодо дати, часу та місця прийому мешканців міським головою, секретарем міської ради, заступниками міського голови, керуючим справами виконкому, старостами, а також керівниками виконавчих органів міської ради.

Вищезгадані підрозділи на сайті міської ради можна знайти за посиланнями: <http://hp-rada.gov.ua/kerivn-vykonkomu.html>; <http://www.hp-rada.gov.ua/kerivn-upravlinn-ta-viddiliv.html>.

Інформація про прийом громадян депутатами міської ради розміщено в підрозділі «Графік прийому громадян депутатами міськради». В зазначеному підрозділі можна знайти інформацію щодо місця, дати, часу прийому депутатом, але відсутній номер мобільного телефону за яким можна записатися на прийом до депутата.

З інформацією щодо графіку прийому громадян депутатом Горішньоплавнівської міської ради можна ознайомитися за посиланням: <http://www.hp-rada.gov.ua/deputatamy-miskrady.html>.

Відповідно до критеріїв оцінювання, зазначених в Методології й Таблиці 2 розділ 2.6, підготовлено рекомендації щодо покращення правового регулювання прийому мешканців в органах місцевого самоврядування.

Рекомендації:

- *Передбачити можливість здійснення запису на прийом до депутатів міської ради за допомогою телефону в робочі дні міської ради.*
- *Передбачити можливість здійснення запису на прийом до посадових осіб міської ради за допомогою телефону в робочі дні міської ради.*

3.3. Підзвітність органів і посадових осіб місцевого самоврядування

Закон України «Про статус депутатів місцевих рад» та Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначають, що міський голова і депутати міської ради зобов'язані звітуватися перед громадою. Процедуру і періодичність звітування визначає місцева рада. Також в Україні набувають популярність нові інструменти підзвітності влади і громадського контролю. В цьому розділі ми проаналізуємо інструменти підзвітності діяльності посадових осіб і органів місцевого самоврядування, а саме: звітування міського голови, комісій та депутатів міської ради, її виконавчих органів, відкрите звітування про виконання бюджетних коштів, процедура громадської експертизи діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

Наявність ефективних процедур підзвітності і громадського контролю допомагають громаді забезпечити місто від зловживання владою, корупції і неефективного врядування.

3.1. Відкрите звітування про виконання бюджетних коштів

Правове регулювання: відсутнє

На офіційному сайті Горішньоплавнівської міської ради розміщено розділ «Бюджет міста» у форматі банера в правій нижній частині сайту. В вищевказаному розділі мешканець може знайти наступні підкатегорії: Міський бюджет, Звіти про виконання міського бюджету, Місцевий та гарантований територіальною громадою міста борг, Інформація про виконання міського бюджету, Щомісячна оперативна інформація про надходження доходів та фінансування видатків, кредитування міського бюджету, Інша інформація.

Ознайомитися з вищезазначеною інформацією можна за посиланням: <http://hp-rada.gov.ua/mb.html>.

Мешканець територіальної громади за вищезгаданими категоріями може знайти достатньо великий перелік інформації, що стосується бюджетних коштів громади, а саме: доходи та видатки місцевого бюджету, інформація та аналіз про виконання місцевого бюджету, рішення/розпорядження/накази пов'язані з міським бюджетом, паспорти різноманітних бюджетних програм, загальноміські програми та інше.

Разом з тим, на даний момент Горішньоплавнівською міською радою не встановлено порядку проведення публічного звітування перед територіальною громадою за використані бюджетні кошти.

Відповідно до критеріїв оцінювання, зазначених в Методології й Таблиці 2 розділ 3.1, підготовлено рекомендації щодо покращення правового регулювання відкритого звітування про виконання бюджетних коштів.

Рекомендації:

- Ухвалити Бюджетний регламент міської ради, де визначити порядок звітування перед громадою щодо виконання місцевого бюджету.
- Передбачити строки до яких квартальний та річний звіт щодо виконання міського бюджету оприлюднюється на офіційному сайті міської ради.
- Передбачити проведення публічного заходу з презентацією звіту щодо виконання бюджету міста за участю територіальної громади, депутатів міської ради, засобів масової інформації.
- Передбачити строк до якого проводиться міською радою публічний захід з презентацією звіту щодо виконання бюджету міста.
- В Бюджетному регламенті визначити норму щодо оприлюднення оголошення з часом, датою та місцем проведення публічного звітування щодо використаних коштів.

- *Розробити інформаційні матеріали (інфографіки), що дозволяють доступно роз'яснити кошти/витрати міського бюджету мешканцям громади.*
- *Запровадити на сайті міської рада веб-ресурс, що дозволяє візуалізувати кошти міського бюджету.*

3.2. Звітування міського голови й депутатів міської ради

Правове регулювання:

- **Регламент Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області від 21.05.2019 р.**
- **Рішення міської ради «Про звітування депутатів Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області перед виборцями» від 15.10.2019 р.**

В місті Горішні Плавні на 2019 рік було ухвалене окреме рішення, яке регулює питання звітування депутатів міської ради перед виборцями. Даний нормативно-правових акт встановлював кінцеву дату для звітування депутатів, зокрема до 15.11.2019. Депутати повинні були не пізніше як за сім днів повідомити виборців про час і місце проведення звіту (зустрічі) через місцеві засоби масової інформації або в інший спосіб. А також мали передати до міськради інформацію про результати обговорення звітів, зауваження та пропозиції, висловлені виборцями на адресу ради та її органів.

Регламент Горішньоплавнівської міської ради регулює питання звітування міського голови. Зокрема, передбачено, що міський голова щорічно звітує міській раді про здійснення державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності виконавчими органами ради. Міський голова не рідше одного разу на рік звітує про свою роботу перед територіальною громадою на відкритій зустрічі з громадянами. Міський голова зобов'язаний прозвітувати перед міською радою про роботу виконавчих органів міської ради на вимогу не менше половини депутатів у будь-який визначений ними термін.

Проте, лишається неврегульованим порядок оприлюднення оголошень про звітування міського голови: час, місце, термін. Не передбачено оприлюднення звіту міського голови та депутата міської ради на офіційному сайті.

Відповідно до критеріїв оцінювання, зазначених в Методології й Таблиці 2 розділ 3.2, підготовлено рекомендації щодо покращення правового регулювання звітування міського голови, депутатів міської ради та старости.

Рекомендації:

- *Ухвалити окреме Положення про порядок звітування міського голови, депутатів міської ради та старости.*
- *Встановити чітку дату, до якої звітування міського голови та депутатів обов'язково повинно бути проведене.*
- *Встановити вимогу оприлюднювати оголошення про звітування міського голови та депутатів на офіційному веб-сайті, де вказати час, місце, термін.*
- *Передбачити оприлюднення звіту міського голови та депутатів на офіційному веб-сайті міської ради.*
- *Передбачити перелік питань щодо яких звітується депутат, зокрема: проблеми, вирішення яких займався депутат; присутність на пленарних засіданнях та засіданням постійних комісій; про роботу депутата з виборцями тощо.*
- *Передбачити перелік питань щодо яких звітується міський голова, зокрема: виконання передвиборної програми; досягнуті результати; витрати бюджетних коштів тощо.*

3.3. Громадська експертиза діяльності виконавчих органів міської ради

Правове регулювання: відсутнє

На даний момент Горішньоплавнівська міська рада не визначила порядок проведення громадської експертизи з метою забезпечення участі жителів територіальної громади у вирішенні питань місцевого значення.

Відповідно до критеріїв оцінювання, зазначених в Методології і Таблиці 2 розділ 3.3, підготовлено рекомендації щодо покращення правового регулювання громадської експертизи діяльності виконавчих органів міської ради.

Рекомендації:

- Ухвалити Порядок сприяння проведенню громадської експертизи діяльності виконавчих органів місцевого самоврядування в місті Горішні Плавні.
- Передбачити, що предмет проведення громадської експертизи: проекти рішень та рішення ОМС, аналізу та оцінки діяльності ОМС та підготовку пропозицій щодо вирішення питань місцевого значення.
- Передбачити, що громадську експертизу може проводити консультативно-дорадчі органи при ОМС, інститути громадянського суспільства (громадські та благодійні організації, ОСН, ОСББ тощо).
- Органи місцевого самоврядування сприяють в проведенні громадської експертизи.
- Визначити, що голова розпорядженням визначає відповідального за взаємодію з ІГС.
- Визначити перелік відмов в проведенні громадської експертизи ІГС.
- Передбачити, що матеріали надаються протягом п'яти робочих днів, у разі великого обсягу інформації надається до 20 робочих днів.
- Визначити, що строк проведення громадської експертизи визначено 3 місяці.
- Передбачити, що пропозиції за результатами громадської експертизи розглядаються за участю представників ІГС.
- Передбачити, що пропозиції розглядаються виконкомом або радою.
- Передбачити, що експертні пропозиції розглядаються протягом 30 календарних днів від дати надходження.
- Встановити, що приймається рішення за результатом розгляду.
- Визначити, що експертні пропозиції та рішення про результати розгляду оприлюднюються на веб-сайті ради.

4. Загальна оцінка розвитку місцевої демократії Горішньоплавнівської міської об'єднаної територіальної громади

Розвиток процедур місцевої демократії у Горішньоплавненській громаді нижче середнього рівня, зі 190 можливих балів наявні процедури отримали лише 74,5 бали, тобто 39%.

Погано врегульовані інструменти участі громадян у формуванні владних рішень, з 114 можливих балів правові процедури участі отримали 42 бали, тобто 37%. Досить якісно врегульовано Статут територіальної громади, Громадські слухання, Електронні петиції, Громадський бюджет, Інтерактивність веб-сайту міської ради. Містять ускладнення або недостатнє регулювання такі інструменти: Місцеві ініціативи, Загальні збори громадян за місцем проживання, Консультації з громадськістю (публічні та електронні), Нормативно-правові акти міської ради спрямовані на розвиток та діяльність ОСН в територіальній громаді, Консультативно-дорадчі органи, Залучення мешканців до формування місцевого бюджету / Бюджетний регламент. Взагалі Відсутня процедура Консультацій з громадськістю (публічні та електронні), а також Програма з розвитку громадянського суспільства та громадської участі.

Краща ситуація з процедурами прозорості діяльності ОМС Горішньоплавненській громаді. З 48 можливих балів наявні процедури набрали 28,5 балів, тобто 59%. Якісно врегульоване Розміщення на офіційному веб-сайті основних актів міської ради, що регламентують роботу місцевого самоврядування та розвиток громади, Інформація про прийом мешканців в органах місцевого самоврядування. Містять ускладнення або недостатнє регулювання наступні інструменти: Регламент міської ради, а саме процедури відкритості інформації про роботу міської ради і процедури прозорості роботи депутатів міської ради, Положення про постійні депутатські комісії, в частині прозорості роботи, Регламент виконавчого комітету в частині прозорості роботи. Відсутня правова процедура Он-лайн трансляція засідань органів місцевого самоврядування.

Погано врегульовано в Горішньоплавненській громаді інструменти громадського контролю. Правове регулювання відповідних інструментів склало лише 4 балів з 28 балів, тобто 14%. Статут міста та Регламент ради не містять чіткого регулювання Звітування міського голови і депутатів міської ради. Відсутня чітка процедура відкритого звітування про виконання бюджетних коштів однак присутня певна позитивна практика. Відсутня процедура громадської експертизи діяльності виконавчих органів міської ради.

Таблиця 1. Загальна оцінка розвитку місцевої демократії в Горішньоплавнівській громаді

Перелік інструментів місцевої демократії, використаних в дослідженні	Максимальна оцінка (балів)	Фактична оцінка (балів)
1. Залучення мешканців до планування та ухвалення рішень ОМС		
1.1. Статут територіальної громади	6	4,5
1.2. Місцеві ініціативи	10	4,5
1.3. Громадські слухання	13	8
1.4. Загальні збори громадян за місцем проживання	12	1
1.5.1 Публічні консультації	9	0
1.5.2 Електронні консультації	10	0
1.6. Електронні петиції	9	8
1.7. Громадський бюджет	12	8,5
1.8. Підтримка та розвиток діяльності ОСН	4	1,5
1.9. Консультативно-дорадчі органи	6	2
1.10. Міські програми з розвитку громадянського суспільства та громадської участі	7	0
1.11. Інтерактивність веб-сайту міської ради	5	3
1.12. Залучення мешканців до формування місцевого бюджету / Бюджетний регламент	11	1
2. Прозорість діяльності ОМС		

2.1. Он-лайн трансляція засідань органів місцевого самоврядування	6	0
2.2. Розміщення на офіційному веб-сайті основних актів міської ради, що регламентують роботу ОМС та розвиток громади	8	7,5
2.3. Процедури прозорості роботи депутатів міської ради	8	5
2.4. Відкритість інформації про роботу міської ради	9	6
2.5. Відкритість інформації про роботу виконавчого комітету	10	4
2.6. Відкритість інформації про прийом мешканців в органах місцевого самоврядування	7	6
3. Підзвітність органів і посадових осіб місцевого самоврядування		
3.1. Відкрите звітування про виконання бюджетних коштів	7	1
3.2. Звітування міського голови та депутатів міської ради	9	3
3.3. Громадська експертиза діяльності виконавчих органів міської ради	12	0
Загальна оцінка	190	74,5

Таблиця 2. Параметри та критерії оцінювання інструментів місцевої демократії відповідно до кращих практик

Критерії оцінювання:

- 1 – регулювання відповідає законодавчим вимогам і кращим практикам,
 0,5 – регулювання частково відповідає законодавчим вимогам і кращим практикам,
 0 – регулювання не відповідає законодавчим вимогам і кращим практикам

№ П/П	Параметри та критерії оцінювання інструментів місцевої демократії відповідно до кращих практик та законодавства	Оціночний бал
	1. Залучення мешканців до планування та ухвалення рішень ОМС	
	1.1. Статут територіальної громади	
1.	Статут територіальної громади опубліковано на офіційному веб-сайті міської ради	1
2.	У статуті територіальної громади визначено широкий перелік форм громадської участі: місцевий референдум; громадські слухання; місцеві ініціативи; загальні збори; звернення громадян; органи самоорганізації населення; консультативно-дорадчі органи; звітування міського голови та депутатів міської ради; консультації з громадськістю (публічні та електронні), громадська експертиза тощо	1
3.	Порядок впровадження форм громадської участі та діяльність ОСН врегульовано в Статуті або є посилання на окреме положення	1
4.	Статут містить розділ щодо відкритості та прозорості міської ради з такими нормами: загальні засади відкритості (засідання є відкриті) та прозорості, офіційний веб-сайт міської ради, перелік інформації, яка розміщується на офіційному веб-сайті	0
5.	У Статуті територіальної громади визначено вимогу проводити громадське обговорення проекту бюджету та звіту про виконання бюджету	1
6.	Статутом визначено інші позитивні норми, які врегульовують покращення важливих сфер загальноміського життя та співіснування жителів громади	0,5
	1.2. Місцеві ініціативи	
7.	Кількісний склад ініціативної групи не більше ніж 10 осіб	0
8.	Ініціативну групу не потрібно створювати через окрему процедуру	0
9.	Кількість підписів, які потрібно зібрати на підтримку місцевої ініціативи не перевищує – 250 підписів	0
10.	Перелік документів для внесення місцевої ініціативи: 1) внесення повідомлення про подання місцевої ініціативи; 2) проект рішення; 3) пояснювальна записка (аналітична довідка) або опис проблеми; 4) підписні листи	1
11.	Визначено виключний перелік підстав для відмови у реєстрації місцевої ініціативи	1
12.	Представники міської ради надають допомогу у підготовці проекту рішення	0
13.	Всі ініціативи незалежно від висновків і рекомендацій виносяться на розгляд міської ради	1
14.	Місцева ініціатива виносяться на чергове засідання міської ради	0

15.	Ініціатор є співдоповідачем або доповідачем на засіданнях під час розгляду місцевої ініціативи	1
16.	За результатами розгляду місцевої ініціативи приймається рішення, вмотивоване під час часткової підтримки або відмови	0,5
1.3. Громадські слухання		
17.	Суб'єкти ініціювання: члени територіальної громади, громадські об'єднання, ОСН, ОСББ та місцева влада	1
18.	Ініціативну групу не потрібно створювати через окрему процедуру	1
19.	Склад ініціативної групи: рівно або менше 10 осіб	1
20.	Кількість підписів, які потрібно зібрати: рівно або менше 250 підписів	0
21.	Потрібно подати два документи: повідомлення про ініціативу скликання слухань (тема, дата, місце, оргкомітет) та підписні листи	1
22.	Визначено виключний перелік підстав для відмови у проведенні громадських слухань: недостатня кількість підписів або питання не належить до компетенції місцевої ради	0
23.	Строк розгляду повідомлення про проведення громадських слухань: рівно або менше 5 днів	0
24.	Повідомлення про скликання громадських слухань (на офіційному веб-сайті) публікується за 7 і більше днів до дати проведення громадських слухань	1
25.	Головуючий та секретар громадських слухань обирається зі складу ініціаторів або учасників громадських слухань	1
26.	Рішення приймаються простою більшістю від голосуючих	1
27.	Рішення громадських слухань (резолюція) розглядається на найближчому черговому засіданні колегіального органу (пленарне засідання місцевої ради або засідання виконавчого комітету)	1
28.	Ініціатор є співдоповідачем або доповідачем на засіданнях під час розгляду резолюції	0
29.	Всі документи за результатами розгляду резолюції громадських слухань публікуються на офіційному веб-сайті ради	0
1.4. Загальні збори громадян за місцем проживання		
30.	Суб'єкти ініціювання проведення загальних зборів: члени територіальної громади та міська влада	0
31.	Кількісний склад ініціативної групи: рівно або менше 10 осіб	0
32.	Кількість підписів, які потрібно зібрати на підтримку проведення загальних зборів – не більше 50 підписів	0
33.	Перелік документів для ініціювання проведення загальних зборів: повідомлення про проведення загальних зборів та підписні листи	0
34.	Члени територіальної громади інформуються за 7 днів і більше	0
35.	Визначено перелік способів інформування членів територіальної громади про проведення загальних зборів: офіційний веб-сайт міської ради, інформаційні стенди тощо	0
36.	Головуючий обирається на загальних зборах або призначається ініціатором	0
37.	Рішення приймаються простою більшістю голосів	1
38.	Рішення розглядається міським головою, міської радою, виконавчим комітетом відповідно до компетенції	0
39.	Ініціатор є співдоповідачем або доповідачем на засіданнях під час розгляду рішення загальних зборів	0
40.	Рішення загальних зборів враховуються або надається вмотивована відмова	0
41.	Оприлюднюються всі документи за результатами розгляду рішення загальних зборів	0
1.5. Консультації з громадськістю		
1.5.1. Публічні консультації		
42.	Розробник нормативно-правового акту або окремих структурний підрозділ виконавчого комітету	0
43.	Пріоритетною формою проведення консультацій є публічні зустрічі з обговорення нормативно-правових актів або проблеми	0
44.	Передбачено розробку та затвердження щорічного плану проведення консультацій	0
45.	Передбачено можливість проведення консультацій з ініціативи громадськості	0

46.	Визначено перелік питань, щодо яких консультації з громадськістю проводяться обов'язково	0
47.	Пропозиції надаються в письмовій або електронній формі	0
48.	Пропозиції, які надійшли за результатами проведення консультацій враховуються або надається вмотивована відмова	0
49.	Матеріали по консультації публікуються в окремому розділі «Публічні консультації» на сайті міської ради	0
50.	Матеріали про проведення консультацій (подані пропозиції, протоколи засідань тощо) публікуються на офіційному веб-сайт міської ради	0
1.5.2. Електронні консультації		
51.	Розробник нормативно-правового акту або окремих структурний підрозділ виконавчого комітету	0
52.	Пріоритетними формами проведення електронних консультацій є: опитування (прості і складні форми опитувальників), консультації з можливістю коментування, обговорення нормативно-правових актів	0
53.	Передбачено розробку та затвердження щорічного плану проведення консультацій	0
54.	Передбачено створення реєстру зацікавлених осіб по сферам спеціалізації, яких обов'язково інформують про початок проведення консультацій	0
55.	Можливість користувачу електронних консультацій особисто увійти в реєстр заінтересованих осіб	0
56.	Порядок ідентифікації учасників відбувається з використанням ЄЦП, BankID або MobileID	0
57.	Передбачено можливість проведення консультацій з ініціативи громадськості	0
58.	Пропозиції, які надійшли за результатами проведення консультацій враховуються або надається вмотивована відмова	0
59.	Матеріали по електронним консультаціям публікуються в окремому розділі «Публічні консультації» на сайті міської ради	0
60.	Матеріали про проведення консультацій (подані пропозиції, протоколи засідань тощо) публікуються на офіційному веб-сайт міської ради	0
1.6. Електронні петиції		
61.	Міська рада ухвалила місцевий акт (положення про електронні петиції)	1
62.	Кількість підписів для підтримки електронної петиції в територіальних громадах від 100000 до 500000 жителів – не більше ніж 350 підписів	1
63.	Термін збору підписів для підтримки електронної петиції: рівно або більше 14 днів	1
64.	Розпочато розгляд петиції протягом 10 робочих днів відповідним органом місцевого самоврядування до якого вона спрямована або на черговому засіданні виконавчого комітату, на черговій сесії міської ради	1
65.	Відсутня необхідність подання додаткових документів крім звернення	1
66.	На офіційному веб-сайті міської ради оприлюднено інформацію про можливість подання електронної петиції	1
67.	Порядок ідентифікації учасників відбувається з використанням ЄЦП, BankID або MobileID	0
68.	Передбачено можливість або обов'язок винесення петиції на розгляд чергової сесії ради чи засідання виконкому або відповідного органу виконавчого комітету	1
69.	Результат розгляду петиції є рішення міської ради чи виконавчого комітету про підтримку або вмотивоване рішення про відхилення електронної петиції	1
1.7. Громадський бюджет		
70.	Сума коштів, передбачено у положенні про громадський бюджет: 1% від бюджету або більше	0,5
71.	Кількість підписів громадян для підтримки проекту на фінансування з громадського бюджету: рівно або менше 15 підписів – малі, 25 – великі	1
72.	Можливість подати проектну пропозицію письмово та електронно	0
73.	До складу номінаційного комітету з відбору проектів входять: представники громадських об'єднань, депутати міської ради та посадові особи міської ради	1
74.	Передбачено можливість на засіданні Експертної групи захистити автору проект, якщо від отримав негативний висновок	0
75.	Визначено не менше двох способів голосування за проекти: друкований та електронний	1
76.	Строк голосування за проекти: Рівно або більше 14 календарних днів	1

77.	Встановлено максимальну суму коштів для фінансування одного проекту	1
78.	Не визначено вичерпний перелік сфер видатків, які можуть бути профінансовані через громадський бюджет	1
79.	Впроваджено обмеження щодо фінансування комунальних установ, організацій: заборонено виключно придбання обладнання, виконання робіт з капітального та поточних ремонтів, заходів з енергозбереження, заміну парканів в комунальних організаціях, установах та підприємствах міста	0
80.	Визначено строк звітування за результатами виконання проекту	1
81.	Визначено способи інформування територіальної громади про можливості громадського бюджету	1
	1.8. Підтримка та розвиток діяльності ОСН	
82.	Ухвалено міською радою Положення «Про створення та діяльність ОСН на території територіальної громади»	1
83.	Ухвалено міською радою рішення «Про делегування повноважень та перелік повноважень органів самоорганізації населення»	0
84.	Ухвалено міською радою програма підтримки ОСН, якою встановлено заробітну плату штатним працівникам ОСН	0,5
85.	Ухвалено міською радою програма розвитку ОСН, якою визначено співфінансування проектів міською радою та ОСНом щодо покращення території	0
	1.9. Консультативно-дорадчі органи	
86.	Кожен КДО має положення про свою діяльність	1
87.	Положення містить чіткі завдання КДО, порядок формування складу, порядок ухвалення рішень і процедури відкритості роботи перед громадянами	0,5
88.	Визначені чіткі механізми розгляду рішень КДО міською радою та її виконавчими органами	0
89.	Визначені чіткі механізми звітування КДО про свою діяльність перед територіальною громадою	0
90.	Кожна сфера міської політики має КДО	1
91.	На сайті міської ради створено розділ для КДО, де оприлюднюється інформація про їх роботу (склад, положення, план роботи та звіти про зроблену роботу, анонси засідань та заходів)	0
	1.10. Міські програми з розвитку громадянського суспільства та громадської участі	
92.	Суб'єкт подання проектів може бути: громадська або благодій організація, ОСН, ОСББ, ЖБК	0
93.	В склад конкурсної комісії входять представники громадськості	0
94.	Члени комісії не може бути учасниками конкурсу або особами з конфліктом інтересів	0
95.	Засідання конкурсної комісії проходять відкрито, представники громадськості можуть приймати участь в засіданнях	0
96.	Під час прийняття рішення конкурсною комісією по проекту представник автора бере участь в засіданні та може публічно захистити власний проект	0
97.	Не визначено вичерпний перелік сфер видатків, які можуть бути профінансовані через програму	0
98.	1.8. Підтримка та розвиток діяльності ОСН	
	1.11. Інтерактивність веб-сайту міської ради	
99.	Використання ІТ-рішення щодо можливості подати електронне звернення посадовій особі чи виконавчому органу міської ради	1
100.	Запис на прийом до міського голови, заступників, секретаря, посадових осіб	0
101.	Подання запиту на отримання публічної інформації	1
102.	Використання веб-порталу «Відкрите місто» (https://opencity.in.ua/#r=UA) або аналогічного порталу, що допомагають вирішувати проблеми життєдіяльності громади	0
103.	Впровадження інших ІТ-рішень на сайті міської ради, що покращують якість життя мешканців громади	1
	1.12. Залучення мешканців до формування місцевого бюджету / Бюджетний регламент	
104.	Головні розпорядники бюджетних коштів на стадії підготовки бюджетних запитів проводять консультації з громадськістю	0

105.	Головні розпорядники проводячи консультації на стадії підготовки бюджетних запитів щодо визначення пріоритетності та доцільності реалізації запропонованих заходів, а також збирають пропозиції від громадськості	0
106.	Консультації проводяться в публічній та електронній формі	0
107.	Строк проведення консультацій головними розпорядниками та отримання пропозицій становлено не менше 10 робочих днів	0
108.	Отримані пропозиції враховуються частково або повністю під час формування бюджетних запитів чи ухвалюється вмотивоване рішення щодо неможливості врахування наданих пропозицій	0
109.	Виконавчий комітет проводить консультації з громадськістю щодо підготовленого проекту бюджету міста	0
110.	Під час проведення виконавчим комітетом громадськість надає пропозиції щодо формування проекту бюджету	0
111.	Виконавчий комітет проводить консультації шляхом проведення громадських слухань	0
112.	Отримані пропозиції виконавчим комітетом враховуються частково або повністю під час формування проекту бюджету чи ухвалюється вмотивоване рішення щодо неможливості врахування наданих пропозицій	0
113.	На сайті міської ради оприлюднюються кварталні та річний звіти щодо виконання бюджету	1
114.	Міська рада у визначений строк проводить публічний захід, де презентує звіт щодо виконання бюджету	0

№ П/П	Параметри та критерії оцінювання (за кращими практиками)	Оціночний бал
	2. Прозорість діяльності ОМС	
	2.1. Он-лайн трансляція засідань органів місцевого самоврядування	
115.	Регламентом міської ради передбачено здійснення он-лайн трансляцій засідань міської ради на офіційному сайті	0
116.	Регламентом міської ради передбачено створення архіву трансляцій засідань міської ради на офіційному сайті	0
117.	Регламентом виконавчого комітету передбачено здійснення он-лайн трансляцій засідань виконавчого комітету на офіційному сайті міської ради	0
118.	Регламентом виконавчого комітету передбачено створення архіву трансляцій засідань виконавчого комітету на офіційному сайті міської ради	0
119.	Положенням про постійні депутатські комісії міської ради передбачено здійснення он-лайн трансляцій засідань постійних депутатських комісій міської ради на офіційному сайті	0
120.	Положенням про постійні депутатські комісії міської ради передбачено створення архіву трансляцій засідань постійних депутатських комісій міської ради на офіційному сайті	0
	2.2. Розміщення на офіційному веб-сайті основних актів міської ради, що регламентують роботу ОМС та розвиток громади	
121.	Статут територіальної громади розміщено на офіційному сайті міської ради в легкому доступі для мешканця	1
122.	Регламент міської ради розміщено на офіційному сайті міської ради в легкому доступі для мешканця	1
123.	Регламент виконавчого комітету міської ради розміщено на офіційному сайті міської ради в легкому доступі для мешканця	1
124.	Положення про постійні депутатські комісії розміщено на офіційному сайті міської ради в легкому доступі для мешканця	1
125.	Стратегія розвитку громади розміщено на офіційному сайті міської ради в легкому доступі для мешканця	1
126.	Річна програма соціально-економічного розвитку розміщено на офіційному сайті міської ради в легкому доступі для мешканця	1
127.	Генеральний план (описова та картографічні частини) та детальні плани територій розміщено на офіційному сайті міської ради в легкому доступі для мешканця	0,5
128.	Звіт про використання бюджетних коштів за минулий рік розміщено на офіційному сайті міської ради в легкому доступі для мешканця	1

	2.3. Процедури прозорості роботи депутатів міської ради	
129.	Секретаря постійної депутатської комісії обирають члени комісії на засіданні	1
130.	Заступника постійної депутатської комісії обирають члени комісії на засіданні	1
131.	Комісія затверджує план роботи комісії	0
132.	Інформація про час, місце та примірний порядок денний засідання комісії завчасно оприлюднюється на сайті ради	0
133.	Передбачено вільний доступ на засідання комісії	1
134.	Інформація про відвідуваність депутатами засідань комісій оприлюднюється на сайті ради	0
135.	Висновки та рекомендації комісії оприлюднюються	1
136.	Протоколи засідань комісій оприлюднюються	1
	2.4. Відкритість інформації про роботу міської ради	
137.	Оприлюднення проектів рішень за 20 робочих днів до дня розгляду	1
138.	Оприлюднення ухвалених рішень невідкладно або не пізніше 5 робочих днів	1
139.	Передбачено вільний доступ до пленарних засідань та засідань постійних депутатських комісій	1
140.	Передбачено оприлюднення протоколів пленарних засідань сесій ради	1
141.	Запроваджено відкриті поіменні голосування	1
142.	Передбачено оприлюднення результатів відкритих поіменних голосувань	0
143.	Передбачено оприлюднення результатів відвідування депутатами сесій рад	0
144.	Передбачено інформування про скликання чергової сесії ради не пізніше 10 із зазначенням: часу, місця, проекту порядку денного	1
145.	Члени територіальної громади можуть внести питання до порядку денного сесії ради, наприклад через подання місцевої ініціативи	0
	2.5. Відкритість інформації про роботу виконавчого комітету	
146.	Після місцевих виборів було затверджено нову редакцію регламенту виконавчого комітету	1
147.	Інформація оприлюднюється на веб-сайті міської ради про дату, час та місце, а також порядок денний засідання виконавчого комітету	0
148.	Проекти рішень оприлюднюються за 20 робочих днів до дати розгляду	1
149.	Рішення приймаються виключно на засіданні виконавчого комітету шляхом голосування	0
150.	Рішення оприлюднюються протягом 5 робочих днів з моменту прийняття	1
151.	Рішення набувають чинності з моменту оприлюднення	1
152.	Засідання проводяться відкрито, члени територіальної громади можуть взяти участь у засіданні	0
153.	На веб-сайті міської ради оприлюднюються протоколи засідань виконавчого комітету	0
154.	Члени територіальної громади можуть винести питання на розгляд виконавчого комітету: місцева ініціатива, у порядку громадських слухань, електронна петиція	0
155.	На веб-сайті міської ради оприлюднюються результати поіменного голосування членів виконавчого комітету	0
	2.6. Відкритість інформації про прийом мешканців в ОМС (міський голова, секретар міської ради, заступники міського голови, депутатами, керуючий справами виконкому, старости та керівники виконавчих органів міської ради)	
156.	Наявність на сайті порядку прийому мешканців головою міської ради (дата, час, місце, телефон для запису)	1
157.	Наявність на сайті порядку прийому секретар міської ради (дата, час, місце, телефон для запису)	1
158.	Наявність на сайті порядку прийому мешканців керуючий справами виконкому (дата, час, місце, телефон для запису)	1
159.	Наявність на сайті порядку прийому мешканців староста (дата, час, місце, телефон для запису)	1
160.	Наявність на сайті порядку прийому мешканців депутатами (дата, час, місце, телефон для запису)	0,5
161.	Наявність на сайті порядку прийому мешканців заступниками міського голови (дата, час, місце, телефон для запису)	1

162.	Наявність на сайті порядку прийому мешканців керівниками виконавчих органів міської ради (дата, час, місце, телефон для запису)	0,5
------	---	-----

№ П/П	Параметри та критерії оцінювання (за кращими практиками)	Оціночний бал
	3. Підзвітність органів і посадових осіб місцевого самоврядування	
	3.1. Відкрите звітування про виконання бюджетних коштів	
163.	Встановлено строк оприлюднення на сайті міської ради квартальних та річного звіту щодо виконання бюджету	0
164.	На сайті міської ради оприлюднюються квартальні та річний звіти щодо виконання бюджету	1
165.	Звітування щодо використаних коштів проводиться за участю територіальної громади, депутатів міської ради, журналістів тощо (публічний захід)	0
166.	Встановлено дату публічного заходу з звітування	0
167.	Оприлюднюється оголошень про звітування: час, місце	0
168.	Міська рада розробляє інформматеріали (інфографіки), що дозволяють доступно роз'яснити надходження та витрати міського бюджету	0
169.	Міська рада використовує веб-ресурс, що дозволяє візуалізувати кошти міського бюджету	0
	3.2. Звітування міського голови та депутатів міської ради	
170.	Міська рада прийняла локальний акт про звітування міського голови та депутатів міських рад	0,5
171.	Встановлено чіткі терміни проведення звітування	0
172.	Звітуються: міський голова, секретар ради, депутати, староста, виконавчі органи	1
173.	Спосіб звітування є публічний захід перед територіальною громадою, депутатами міської ради, журналістами	1
174.	Оголошення оприлюднюється на офіційному веб-сайті міської ради, у якому зазначається: час, місце, термін проведення звітування	0
175.	Предмет звітування міського голови: про виконання передвиборної програми; досягнуті результати; виконання бюджету	0,5
176.	Предмет звітування депутата міської ради: проблеми, вирішення яких займався депутат; присутність на пленарних засіданнях та засіданнях постійних комісій; про роботу депутата з виборцями	0
177.	Звіт міського голови та депутатів міської рад оприлюднюється на офіційному веб-сайті міської ради	0
178.	Звіти депутатів міської рад оприлюднюється на офіційному веб-сайті міської ради	0
	3.3. Громадська експертиза діяльності виконавчих органів міської ради	
179.	Предмет проведення громадської експертизи: проекти рішень та рішення ОМС, аналізу та оцінки діяльності ОМС та підготовку пропозицій щодо вирішення питань місцевого значення	0
180.	Громадську експертизу може проводити консультативно-дорадчі органи при ОМС, інститути громадянського суспільства (громадські та благодійні організації, ОСН, ОСББ)	0
181.	ОМС сприяють в проведенні громадської експертизи	0
182.	Голова розпорядженням визначає відповідального за взаємодію з ІГС	0
183.	Визначено перелік відмов в проведенні громадської експертизи ІГС	0
184.	Матеріали надаються протягом п'яти робочих днів, у разі великого обсягу інформації надається до 20 робочих днів	0
185.	Строк проведення громадської експертизи визначено 3 місяці	0
186.	Пропозиції за результатами громадської експертизи розглядаються за участю представників ІГС	0
187.	Пропозиції розглядаються виконкомом або радою	0
188.	Експертні пропозиції розглядаються протягом 30 календарних днів від дати надходження	0
189.	Приймається рішення за результатом розгляду	0
190.	Експертні пропозиції та рішення про результати розгляду оприлюднюється на веб-сайті ради	0

Додаток 1. Методологія проведення оцінювання стану місцевої демократії в органах місцевого самоврядування

«Індекс демократичності міст»

Мета дослідження – оцінка якості місцевих правових процедур, які регулюють залучення мешканців до планування та прийняття рішення, прозорість діяльності ОМС, підзвітність органів і посадових осіб місцевого самоврядування.

Об'єкт дослідження – механізми місцевої демократії та інструменти, які забезпечують процедури залучення мешканців до планування та прийняття рішення, прозорість діяльності ОМС, підзвітність органів і посадових осіб місцевого самоврядування.

Предмет дослідження – нормативно-правові акти, які регулюють механізми місцевої демократії, які забезпечують процедури залучення мешканців до планування та прийняття рішення, прозорість діяльності ОМС, підзвітність органів і посадових осіб місцевого самоврядування.

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

У процесі підготовки дослідження «Індекс демократичності міст» проаналізовано нормативно-правові документи, які регулюють:

1. Залучення мешканців до планування та прийняття рішення ОМС.
2. Прозорість діяльності ОМС.
3. Підзвітність органів і посадових осіб місцевого самоврядування.

У результаті оцінки кожного з інструментів місцевої демократії та відповідних нормативно-правових актів було визначено якість нормативного забезпечення демократичного управління у місті та надано рекомендації з покращення діючих норм.

Детальні індикатори, відповідно до яких було проведено оцінювання практик демократичного управління, наведено в інформаційних матеріалах, підготовлених в процесі дослідження.

Дослідження здійснювалося за допомогою таких інструментів:

1. Запити на інформацію до міських рад.
2. Аналіз інформації на офіційних веб-сайтах міських рад.

Нормативно-правова база для розробки індикаторів:

1. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»
2. Закон України «Про доступ до публічної інформації»
3. Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції»
4. Закон України «Про статус депутатів місцевих рад»
5. Закон України «Про звернення громадян»

Три напрями дослідження «Індекс демократичності міст»:

1. Залучення мешканців до планування та прийняття рішення ОМС.
2. Прозорість діяльності ОМС.
3. Підзвітність органів і посадових осіб місцевого самоврядування.

1. Дослідження процедури залучення мешканців до планування та прийняття рішень ОМС:

- Аналіз якості правового регулювання інструментів і механізмів їх впровадження.

1. Інструменти місцевої демократії щодо залучення мешканців до планування та прийняття рішень ОМС:

- 1.1. Статут територіальної громади:
 - Статут територіальної громади
- 1.2. Місцеві ініціативи:
 - Положення «Про внесення місцевої ініціативи»
- 1.3. Громадські слухання:
 - Положення «Про проведення громадські слухання в територіальній громаді»
- 1.4. Загальні збори громадян за місцем проживання:
 - Положення «Про загальні збори громадян за місцем проживання»
- 1.5. Консультації з громадськістю:
 - 1.5.1. Публічні консультації (безпосередні):
 - Положення «Про публічні консультації»
 - 1.5.2. Електронні консультації:
 - Положення «Про електронні консультації»
 - Використання веб-порталу, який надає можливість провести е-консультації
- 1.6. Електронні петиції:
 - Положення «Про електронні петиції»
 - Використання веб-порталу, який надає можливість подати електронну петицію
- 1.7. Громадський бюджет:
 - Положення «Про громадський бюджет»
 - Використання веб-порталу, який надає можливість подати громадські проекти
- 1.8. Підтримка та розвиток діяльності органів самоорганізації населення:
 - 1.8.1. Положення «Про делегування повноважень органам самоорганізації населення»
 - 1.8.2. Програма «Про порядок підтримки діяльності ОСН» (встановлення заробітної плати для голови та бухгалтера, конкурс проектів для ОСН)
- 1.9. Консультаційно-дорадчі органи:
 - 1.9.1. Громадська рада при ОМС та її діяльність
 - 1.9.2. Галузеві громадські ради та їх діяльність
- 1.10. Міські програми з розвитку громадської участі:
 - 1.10.1. Програма «Конкурс проектів для інститутів громадянського суспільства»
 - 1.10.2. Програма «Конкурс проектів місцевого розвитку для ОСББ, ЖБК тощо»
- 1.11. Інтерактивність веб-сайту міської ради:
 - 1.11.1. Використання IT-рішення щодо можливості подати електронне звернення посадовій особі чи органу МС
 - 1.11.2. Використання IT-рішення щодо можливості подати електронну скаргу
 - 1.11.3. Використання веб-порталу «Відкрите місто» або аналогічного порталу, що допомагають вирішувати проблеми життєдіяльності громади
- 1.12. Залучення мешканців до формування місцевого бюджету / Бюджетний регламент:
 - Правова процедура участі жителів громади під час формування проекту місцевого бюджету

2. Дослідження процедур прозорості діяльності ОМС

- Аналіз якості правового регулювання інструментів і механізмів їх впровадження

Інструменти місцевої демократії щодо прозорості діяльності ОМС:

- 2.1. Он-лайн трансляція засідань органів місцевого самоврядування:
 - 2.1.1. Регламент виконавчого комітету міської ради
 - 2.1.2. Регламент міської ради
 - 2.1.3. Положення про постійні депутатські комісії

2.2. Розміщення на сайті міської ради переліку основної інформації, що регламентує роботу ОМС:

- Статут територіальної громади
- Регламент міської ради
- Регламент виконавчого комітету міської ради
- Положення про постійні депутатські комісії
- Стратегія розвитку міста
- Річна програма розвитку соціально-економічного розвитку
- Генеральний план (описова та картографічні частини)
- інші документи, які регламентують роботу ОМС

2.3. Процедури прозорості роботи депутатів міської ради:

- Положення про постійні депутатські комісії

2.4. Присутність мешканців на засіданнях ОМС:

- 2.4.1. Регламент виконавчого комітету міської ради
- 2.4.2. Регламент міської ради
- 2.4.3. Положення про постійні депутатські комісії

2.5. Оприлюднення проектів рішень ОМС:

- 2.5.1. Регламент виконавчого комітету міської ради
- 2.5.2. Регламент міської ради
- 2.5.3. Положення про постійні депутатські комісії

2.6. Оприлюднення рішень ОМС:

- 2.6.1. Регламент виконавчого комітету міської ради
- 2.6.2. Регламент міської ради
- 2.6.3. Положення про постійні депутатські комісії

2.7. Відкритість інформації про прийом мешканців в органах місцевого самоврядування:

- Розміщення на сайті інформації про порядок прийому мешканців міським головою, депутатами ради, заступниками міського голови, начальниками виконавчих органів міської ради (дата, час, місце, телефон для запису)

3. Дослідження процедур підзвітності органів і посадових осіб місцевого самоврядування:

- Аналіз якості правового регулювання інструментів і механізмів їх впровадження

Інструменти місцевої демократії щодо підзвітності органів і посадових осіб місцевого самоврядування:

3.1. Відкрите звітування про виконання бюджетних коштів:

- 3.1.1. Порядок звітування щодо виконання міського бюджету
- 3.1.2. Використання веб-ресурсу, що дозволяє візуалізувати кошти міського бюджету

3.2. Звітування міського голови, комісії і депутатів міської ради, її виконавчих органів:

- 3.2.1. Порядок звітування міського голови
- 3.2.2. Порядок звітування постійних депутатських комісій
- 3.2.3. Порядок звітування депутатів міської ради
- 3.2.4. Порядок звітування виконавчих органів

3.3. Громадська експертиза:

- Положення «Про проведення громадської експертизи діяльності органів та посадових осіб місцевого самоврядування»